

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Kilőszetni az év foljant minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAJIK: III. TIZED, BUDAI-UTCZA, 189. SZ.

KIADO-HIVATAL: BUDAI-UTCZA, 186. SZ.

HIRDEGÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 3 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árszámolás adatik.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

Jókai Mór Kecskeméten.

1888-ik évi október hó 23-ika a kalendáriumban nincs ugyan piros betűkkel jelezve, nekünk kecskemétieknek mégis ünnepnap volt. Ünnep, mert a napon érkezett városunkba Jókai Mór a legnagyobb magyar regényíró, hazánkban az elnyomatás korszakában egyetlen vigasztalója, ki halhatatlan művei által nemcsak itthon kellett lelkesedést, hanem becsületet, dicsőséget szerzett a magyar névnek külföldön is. Sok kitűnő embere van hazánknak; vannak, kiket állásuk, befolyásuk, hatalmuknál fogva nagyobb rezsztussal, nagyobb tisztelettel vesztünk körül; de nincs olyan, kit széles e hazában jobban szeretnénk, mint Jókait. Azért tehát nem pusztá udvariasság, nem külső formáság, hanem a szeretet magyar szív ösztöne nyilatkozata volt az az ezerszeres „Éljen!”, mely öt városunkba érkeztek üdvözöltek.

Szeretettel és tisztelettel fogadtunk nemcsak azért, hogy a mi érdekünkben jött le hozzánk, hogy itt, saját hajlékunkban, a hely színén győződjék meg kulturális haladásunkról, hogy ennek eredményeit egy nagyszabású, monumentális munkában a jövő nemzedék számára megőrizze és megörökítse, hanem azért is, hogy lángelméje iránt érzett hódolatunknak némi halvány kifejezést is adjunk.

Szívesen elhisszük, hogy a dicsfényvel koszorúzott regényíró már sokszor fényesebben és nagyobb ünnepélyességek közt fogadtatt, mint városunkban, de arról meg vagyunk győződve és tiszta lélekkel elmondhatjuk, hogy őszintébb, bensőbb szeretettel és tisztelettel sehol sem találkozott, mint a miyezen őt és kisértezt ittléte alatt környezte.

De ez nem is lehetett másképp, mert óriásilag kimagasló egyénisége és az ifjúkor azon kedves emlékei, melyek őt városunkhoz fűzik, mindnyájunknak kedves kötelességvé tették, hogy a nagynevű költőnek városunkban való tartózkodását minél kellemesebb, felejthetetlen tegyünk.

Fogadtatásáról, a tiszteletére rendezett ovációkról a következők értesítést adjuk:

Kedden délelőtt 10 órakor százával tölt a nép a vasúthoz, várnai és üdvözölni az érkező Jókait. A pályaudvar a vonat érkezésekor zsúfolásig tömve volt közönséggel, a mely zajos éljenekben tört ki, amidőn a vonat megállt s a coupéból kiszállott Jókai Mór, Hoitsy Pál, Feszty Árpád és Roskovics Ignác. Az éljenzés lecsillapulatva Lestár Péter polgármester röviden, meleg szavakkal üdvözölte Jókait, ki válaszában hangszólta, hogy régi vágya megy teljesebbé, mikor Kecskemét városát újra meglátogathatja. Kérte a város támogatását az ügy érdekében, mely őt és kisértezt városunkba hozta. Ezután szívesen megölelte és megölelte a polgármestert. A fogadtatás után a készen álló fogadtatásra a vendégek s a mintegy 50 kocsiból álló menet a fellobogozott Kőrösi utcán és piac téren keresztül — ahol óriási néptömeg hullámzott és éltette folytonosan Jókait — a város házához vonult s itt a tanácssteremben a vendégek a rendező bizottság tagjaival megállapították a delután programot. Ezután a vendégek elszállásoltatták és pedig Jókai Mór Horváth Döme nyug. kir. táblai tanácselnökénél, Roskovics és Feszty Horváth Béla kir. ügyésznél, Hoitsy Pál pedig Kislady Liphay Pálnál

lettek elszállásolva. Ebédre Jókai, Feszty és Roskovics Horváth Döméhez, Hoitsy viszont Liphay Pálhoz volt hivatalos.

Ebéd után a rendezőbizottság tagjai kíséretében a vendégek az állami szállótelepet látogatták meg, ahol épen szüret volt s itt Kőrösánszky igazgató kalauzálása mellett mindent a legnagyobb érdeklődéssel szemlélték meg. Útközben Feszty Árpád vázlatokat is készített s különösen egy cigányprutit ragadta meg a figyelmét, a melyet rögtön le is rajzolt.

Az állami szállótelepről visszatérve Hoitsy, Feszty és Roskovics körülkocsizták a várost, hogy kikeressék a legalkalmasabb felvételi pontot a város látképek elkészítésére és mint ilyen, a városi vágóhidnál nyíló perspektívát találták a fölvetésre legalkalmasabbnak s Feszty tényleg innen fogja fölvenni és elkészíteni a város látképet.

Este 7 órakor a jogakadémia, ref. főgymnasium, kegyesrendi főgymnasium és főreáliskola egyesült ifjúsága impozáns fáklyaszenével tisztelték meg Jókait.

A menet mintegy 300 fáklyával a kollegiumtól indult ki s a kálvária és városháza előtt elvonulva a kaszinó előtti bazárterén állapodott meg. Itt mindenekelőtt a ref. főiskolai énekkar, Mihó László kar. nagy vezetése mellett üdvözölő dalt énekelte. Ezután az összes tanítétek ifjúsága nevében Milutinovics János IV. éves joghallgató, a jogi önképzőkör elnöke üdvözölte igen talpraesett, lelkes beszéddel Jókait. A zajos éljenzést keltett beszéd így hangzik:

Ünnepelt költőnk!

A kecskeméti ref. jogakadémia polgársága, karöltve a város összes tanítézeinek ifjúságával megjelent előtted, hogy üdvözöljön Téged, hogy ragaszkodásának, tiszteletének és szeretetének zálogát lábaidhoz rakja.

Életünknek egyik legszebb örömrünnepe az, hogy Téged hosszú idők után körünkben üdvözölhetünk; hogy hosszú idők lefolyta után újra haza jöttél! Mert hisz Te a miénk valál!

Elmoshatná-e az idők bármily súlyos megpróbáltatásai Kecskemét némes város emlékezetéből azon kedves időt, a midőn Téged az övének mondatott, a midőn Te az övé voltál? Nem örömtől dobban meg az ifjúság szíve, a midőn Téged, az akkori kecskeméti ifjúságunk lelkes vezetőjét, kimagasló alakját, világító szöveteként körében tisztelhet, bámulhat és csodálhat?

Nem boldogító és nem büszkeségünk lehet-e tagja lenni azon intézetnek, melynek Te tagja voltál?! Naponként megfordulni a tudomány azon szentelt csarnokában, melyek egykor Téged is befogadtak? A büszkeség érzete szállja meg lelkünket; örömtől dobban meg szívünk azon tudatra, azon gondolatra, hogy a Te jó és nemes lelked, szíved nem feledkezett meg e helyről, nem törölted ki emlékezetből némes városunkat, mely talán azért is lett híres, mert Te megénekléd, de arra bizonyára büszke, hogy Te az övé voltál!

Van-e ifjú széles e hazában, kinek szíve és lelke örömtől nem lángolna csak neved hallatára is? Hát az örömeink, a boldogságunk és büszkeségünk mily érzete szállhat reánk a szerencsésekre, kik Téged, a nagy költőt, a megkoszorúzott író színről szíre láthatunk és csodálhatunk!

Eljöttünk Hozzád „Isten hozott”-at mondani; megjelentünk előtted, hogy hódolatunkat kifejezzük, hogy szeretetünknek zálogát adjuk; eljöttünk megmondani, hogy Téged, ki lángelmével és szíveddel meghódítád a fél világot, ki kegyenczévé lettél egy nemzetnek, ki büszkesége vagy szép Magyar hazánknak, mondom, eljöttünk Neked megmondani és bevallani, hogy Téged az ifjúság tisztel, szeret és imád!

Öbajtjuk, kívánjuk, s magunk részéről is mindent el fogunk követni Kecskemét lelkes polgárságával egyetemben arra nézve, hogy e némes város falai között oly jól találjad magad, mint a mily igaz tisztelettel

és szeretettel ragaszkodunk Hozzád. Isten hozott! Isten éltesen!

A szünni nem akaró éljenzés lecsillapulatva, melyet a lelkes beszéd keltett, Jókai általános figyelem között a következőleg válaszolt:

Szeretett ifjú barátaim!

Mindenkor lélekemelő reám, kedves hazám ifjúságának rokonszenve és a szeretetnek nyilvánulása irányomban. Önmagamot érzem megijodni e hangok hallatára s vissza képelem magam azon időkre, a mikor még én is olyan fiatal voltam, mint ti most. De különösen gyönyörteljes rám nézve e helyen hallani ifjú polgártársaimnak lelkesültségét ugyanazon falak között, ugyanazon szabadság eszméket, ugyanazon lángoló hazaszeretnek eszméit hirdetve, mint hirdettük itt egykoron mi is. Itt látom folytatását annak a megkezdett műnek, melyben egykor ifjú erővel mi is fáradoztunk. Ti rátek tekint egész nemzetünk, mint jövőd sorsának megalapítójára. Minden pálya, mit ifjú szívvel kezd és ifjú erővel folytat a mai nemzedék, legyen bár az tudományos, legyen bár az iparos, kereskedelmi vagy földművelői pálya, az mind hazánk felépítésére szolgál.

Azért együttesen mindazokat, kik most hazánk fiatalágát képviselik, azok között Kecskemét város fiatalágát lelkemből üdvözölöm. (Éljen, éljen.) Igyekeznék fogok még hátravaló napjaimban megérdemelni azt a szeretetet, melylyel elhalmoztak ifjú barátaim. Az ég adjon ti nektek oly dicső és boldog hazát, mint a milyennek mi ifjú szívvel álmodtunk és öbajtjuk!

Éljen a haza! Éljen Kecskemét városa!!

A nagy lelkesedést és éljenzést keltett beszéd után a főiskolai dalárda éneke fejezte be az ünnepély ezen részét. Nem is kell említenünk, hogy a kaszinó előtti nagy tórság mindenütt zsúfolva volt emberekkel s a fáklyák fényétől bevilágosítva, impozáns látványt nyújtott.

A fáklyasmenet után bankett volt a kaszinóban, több mint 250 terítéssel. Kecskemét város intelligens közönsége szorongásig megtöltötte a kaszinó termeinek minden zugát. Az első toasztot Lestár Péter polgármester mondta Jókaira. Szónoki kézzel és bensőséggel elmondott beszéde a következő:

Nekem már nagyon sokszor volt alkalmam e teremben felszólalni; nagyon sok kitűnő tehetség, nagyon sok tekintélyes állású egyénhez volt szerencsém, de sohase jutott eszembe sem akkor, sőt sohase mostanáig, hogy mégis csak boldog polgármester vagyok én. Most eszembe jutott azért, mert Jókaiért emelhetem poharam! Mondom, sok jeles férfiú megfordult már itt, de nem sértem meg még emlékeimben sem őket, ha azt mondom, hogy nem volt bennük Jókai; már csak azért se, mert egyik sem úgy jött le és azért jött le, a miért Jókai Kecskemétre jött.

Miért jött Jókai Kecskemétre? Azért, hogy Kecskemétet megismertesse olyan helyen, amely őrön tudomást szerzhet Kecskemétről mindenki nemcsak e hazában, hanem a hazán kívül a külföldön is. Az ember valósággal és különösen én csaknem zavarba jövök, ha azt kérde meg magamtól, hogy Jókai mit találtál itt? És kicsoda oldalról ismeretheti meg Kecskemétet? Én nyugodt vagyok e kérdéssel szemben, mert Jókai a mi tanítványunk volt, mi meg az ő tanítványai vagyunk. Jókai nem palotákat, nem boulevardokat jött keresni Kecskemétre, mert tudta, hogy itt nincsenek. Ő jött Magyarországot legigazabb, legőszintébb és legtisztább magyar városába megtudni és megismertetni másokkal is azt, hogy 46 ezer ember hogy él meg egy homoksvivatagon. Jött megismerni, hogy az a magyar nép, mely Kecskeméten lakik, azon 44 év óta, a mely időköz elvasaltát az ő ittlétét a mai naptól, kulturális téren mennyire ha-

ladt; jött, hogy meggyőződjék arról, hogy igenis haladt e téren és a 46 ezer magyar ember és meggyőződjék arról, hogy ez a 46 ezer ember a szorgalom, a munka, a takarékoság és észszerű gazdálkodás által oda fejlődött, hogy a homoksvivatagból némely és sok helyen paradicsomot teremtet! Jókai azért jött, mert tudja, hogy ezt a magyar embereket közt találja fel. Jobban lelkesedik ő ezért, jobban esik ez neki, mintha látja Bécsnek büszke ringjét. Örökké a magyar volt ő neki minden munkája, minden szelleme; ő mindig a magyar érdekeket képviselte. Én azért örülök, azért vagyok büszke, hogy ez a magyar író, a legnagyobb magyar író Kecskemétre jött és hogy mellőnk taláta e várost arra, hogy oly apparátussal ismeresse meg, mint a minőt magával hozott.

Ezt a minket megtisztelő vendéget, ezt a nagy hazáit akarom én éltetni szívem egész hevével, lelkemből Kecskemét összes polgárainak nevében. Kívánom, hogy az Úr Isten éltesse őt sokáig!

Szünni nem akaró lelkes éljenzés követte a polgármester szavait, a melynek lecsillapulatva általános csendben Jókai kezdett szólni és a következő felkőszöntöt mondá:

Nem ok nélkül nevezem Kecskemét városát második szülővárosomnak, mert valóban szellemi éneket e város szülte. Mikor tegnapelőtt — azt hiszem tegnapelőtt volt — 46 évvel ezelőtt e városba jöttem, vézna testtel és akkor még a francia iskolák túlfeszített romantikus irányával eltelve, mondhatom, testben lélekben betegem, inkább keresve a halált, mint az életet: hák akkor uraim itt találtam fel azt az új földet, a melyen azóta folyvást járok műszámmal együtt; itt tanultam megismerni a magyar népeletet, a valódi magyar humort, a melynek, hogy azt a kevés sikert elértem, köszönöm. Megtanultam itt azt, hogy az embernek legjobb védelmezője a saját két ökle és legjobb tanácsadója a saját józan esze. Midőn Kecskemétről első szülővárosomba Komáromba visszatértem, tanúskodik róla szegény megboldogult anyám Gyenes Mihályhoz írott levele, a melyben köszönetet mond azért a gondos ápolásért és azért az üdvös átváltozásért, melyet Kecskemét városának köszönhettem. Most úgy érzem magam, mint Ripp Van Vinkle, aki felszádos álom után szülővárosába visszavetődik és látja az egész városat mássá átalakulva. Ép így nem ismerem én rá Kecskemétre. Az útezők kidomborodtak, az épületek fölemelkedtek, csak a régi jó barátaim és a saját ábrázatomra vont redők olyanok, mint voltak azelőtt az útezők: árkokkal, barázdákkal telve. Ma 46 évvel később egy új várost látok magam előtt, európai várost, a mely európai város, valjünk meg az igazat, egy fél század előtt tökéletes ázsiai város volt. Vagyunk még egyneké hányan, a kik még olyanok ismerték.

Visszaemlékezem a boldog időkre, a mikor még előtánczosok voltunk a báiban, a mikor színműveket adtunk elő jótékony czélokra! Ugy-e bár kedves barátom Büször-ményi Mihály? Hol van az az idő, mikor még a szép leányokkal mulattunk és a szép kisasszonyokat portretiroztunk. Ugy-e bár Muraközy János barátom? De nemcsak a város útezői, nemcsak az újonnan emelkedett paloták tanúskodnak a város emelkedéséről, hanem tanúskodik az új szabad szellem, a mely mondhatni, átgűrta az itteni szokásokat. Azelőtt magába zárkózott, a külföldtől visszaházdó volt, most pedig valódi mintaképe, útmutatója a kecskeméti nép a magyar embernek arra nézve, hogy hogyan lehet egy homoksvivatagon megélni, hogyan lehet nemcsak poezissal, hanem a

praktikus élet útján nemcsak becsületet, hanem pénzt is szerezni a magyar embernek. Nagy érdemei vannak a várost vezető férfiaknak a közszellemet és irányt átalakításában. Annál fogva elemem poharamat arra a férfinak a városnak, a ki régi idők fogva mostanáig vezette annak ügyeit, az én kedves barátomra Lestár Péterre és kívánom, hogy az Isten engedje megérni azt a kort neki, a mit engedett apjának, nagyapjának, szepapjának és mindenkor disze, vezetője legyen a városnak. (Lelkes éljenzés.)

A beszéd elhangzása után az egész társaság egy emberként felállva kitörő lelkesedéssel éltette Jókait. Ezután Lankó Károly, a kaszinó elnöke állott föl és így szólt:

Tisztelt ünnepelő Társaság!

Örömmel tapasztaljuk, méltó dícsérvéssel mondjuk, hogy széles e hazában mindezt, a hol Jókai Mór megjelent (Éljen), ünnepet ült, ünnepet szentelt a magyar. Nagy és fényes ünnepe van ezért ma Kecskemét városának is. De mégis kérdeztünk, mi jelentősége van manapság Magyarországon az ilyen ünnepegyesüléseknek? Nagyon jól meg volt az a mondva a 82-es esztendőben, hogy ezeknek a Jókai-ünnepeknek, Petőfi-ünnepeknek, Arany-ünnepeknek jelentősége nem kevesebb, mint az, hogy megtanultuk immár a magyar is igazán tisztelni a lángelmét, mert az nagy; megtanulta a magyar is melegen szeretni azt, mert költő, és tud helyesen lelkesülni érte és vele, mert magyar. Ennek a mély tisztelőnek, ennek a meleg szeretetnek és ennek a magas lelkesedésnek adott méltó kifejezést városunk érdemes polgármestere, midőn éltette Jókait. (Éljen.)

Azt a Jókait, a kit a magyarok Istene azért adott, és a véres tusák után azért tartotta meg a magyarnak, hogy amaz 50-es esztendőben, mint hajdan a zsidó népnek a babiloni fogságban, legyen nekünk is egy prófétánk, a ki intsen, vigasztaljon, melegsítsen minket. Azért adta, azért tartotta meg őt a magyarok Istene ennek a nemzetnek, abban a sötét sivatagban, az 50-es években, hogy mint világító és melegítő tűzszlop világoljon az elnyomott nép előtt. (Éljen.) Azért adta őt a magyarok Istene, azért tartotta meg a véres napokban, hogy írja újból, újból és újból írja meg titkos irással, a mit akkor csak a magyar értett meg. (Éljen.) Írja meg és hirdesse örökre, újítunk, férfiak, nők, hirdesse még a cseszopóniak is azt az evangéliumot, azt az örömhírt, hogy lesz még a magyarok jövője. (Éljen.) Magtartotta őt az Isten a magyarnak, hogy minden betűjével, minden szavával világosítsa meg azt az utat, a melyen felszabadulásunk ígért földre el kell jutnunk, és meg is engedte a magyarok Istene Jókainak, a kit megtartott erre a nagy szerepre, erre a nehéz feladatra, megengedte a magyarok Istene, hogy az ő erős hitének, az ő nagy reményének valószínűsít megérthette. Hála a magyarok Isténének, hogy él; köszönt nek, hogy közöttünk megjelent. (Hosszantartó éljenzés.)

Ugye uraim! a magyar lángelméknek fejlődése nem egymaga, hanem egy fényes kísérettel jelent meg közöttünk. (Éljen.) En az ő fényes kíséretére óhajtom mindnyájunk őszinte jókívánata mellett poharamat emelni. Kik az ő kísérői? A magyar irodalmi, kulturális, a magyar közművelődési és a magyar demokratikus közélet fejlesztésének jól ismert és hivatott munkásai. (Éljen.) Uraim! Hogy az, aki a fogás ideje alatt a magyar szellem, a nemzeti érzület lelkiéletét ápolta és nevelte, ma már nyitlan, nem titkos irásban, hanem munkatársaisával jelen meg a magyar alföldön, hát ez egy kisit mégis jobb idő, mint a mult idő! De azért ezáltalosan tette ezt Jókai Mór. Meg akarta ezzel mutatni azt, hogy egy ember, legyen bár a lángelmék fejlődése, ahhoz a nagy munkához, a mely a magyar nép demokratikus fejlődéséhez szükséges, egymaga nem elegendő. Elhozza azért munkatársait, egy kis részét annak a hála Isten, már nagy seregéből álló magyar munkás elemnek, a mely szellemi és anyagi téren, szellemi és anyagi munkával építi e nemzet jelentőségét.

A művészet, az irodalom és a demokratikus elvek mind képviselve vannak itt egyenként és együttvéve a tisztelt munkatársainkban. Tiszteljék is őket, Uraim! Mert ha mi tiszteljük Magyarországot jelenének és jövőjének munkásait, mit teszünk akkor? Biztos zálogát tesszük le a nemzet jövőjének, mert kedvet adunk a munkára tisztelőnek, meleg szeretetünk által azoknak, a kik hivatnak talán helyettünk is és jövő nemzedékért is munkálkodni.

En azért visszaemlékezve a hajdan-korra, a mikor egy jó édesapa az ő növekvő gyermekét a bölcs Szokrates elé vezette. „Bölcs! vizsgálj meg — úgy mond — íamat és mondj meg, vannak e benne jó természeti képességek, munkaerő és hajlamok?” A bölcs azt mondotta: „Alj élelem, fiam, be-

szelj, hogy lássalak*. Jókai Mórnak ezen tisztelt munkatársait eddig kevesen láttuk színről-színre és kevesnek volt alkalomunk, szeresésük velük meleg, barátságos kezet szorítani. És mégis láttuk őket, mert beszélték! Egyik a művészet esetével, a másik az irodalom pennájával: mind-egyik szellemi erejével beszélt. És mi ismertük őket, most pedig színről-színre láttuk. Névről-névre nem nevezem meg a magyar lángszellemet és munkatársait, de Kecskemét igaz magyar népe nevében elfoghatatlanul meleg szeretettel, magasan emelkedni s szárnyalni tudó lelkesedéssel szívemből üdvözlöm őket és kívánom, áldja meg őket is a magyarok Istene azzal, a mivel munkatársait megáldotta, hogy annak a nemzet tőrekvésnek, annak a nagy szellemi munkának, a melynek most szolgálatában állanak, jövőbenek épígy lássák áldott gyümölcsöt, mint egy Jókai meglátta.

Ez szívemnek őszinte kívánsága, hogy kitartó munkássággal: boldogan és megelégedéssel, erőben, egészségben éltesse őket az Isten! (Zajos éljenzés.)

Laukó szavaira Hoitsy Pál felelt. Beszéde így hangzik:

Uram! uram! Feszty Árpád uram szölk az úrhoz! A tisztelt polgármester úr azt a kérdést vetette föl, mit is utatbat ő itt meg nekünk Kecskeméti; megmondom egy rövid szóval: A népet. Azt a népet tisztelt uraim, melyet mikor azt gondoltam, hogy jól ismerem, kezdem látni, hogy igen kevéssé ismerem, hogy is ne hittem volna azt, hogy ismerem, hiszen magam is ép e város közvetlen közelében nevelkedtem; engeim is a pusztai szél, a pusztai napja nevelt. Azt hittem, hogy csak el kell jönnöm ide s hogy olyannak fogom találni az embereket, mint a milyeneknek sok helyen láttam, s talán a különbség csak az, hogy egy nagyobb várost fogok itt találni, és mikor azt képzeltem magamban, hogy fogok találni itt férfiakat, gyermekeket, a kik szántják, vetik a földet apáiktól tanult módon és a világ többi folyásával igen keveset gondolkodnak: egy egészen civilizált népet találtam, a kik a haladásnak minden eszközeit megtudják becsülni.

Leigázzák a természet erőit, feltudják használni a villamosságot, melylyel a legszebb küzdelem folyik az embernek. Azt véltem t. Uraim, hogy intelligens itt az is, a ki iskolát nem végzett és azt látom nemcsak egy erős intelligenciára találak, hanem találtam a kulturának apostolait, a kik ezen városnak képző intézetüiből nehéz gondokkal fentartott iskoláiból szelvényel menek más vidékekre is, hogy ott a tudományt, művészetet terjesszék. Olvastam t. uraim, hogy ezt a várost a régi időkben a pogány támadásokkal szemben is nem erős talak, nem körülkerített helyek, hanem előljárók bőséggel védelmezte meg. E tekintetben nem volt előttem új, hanem igenis t. uraim láttam azt, hogy azoknak a férfiaknak, akik a város élén álltak és állanak, korántsem azon jár elméjük, hogy ők tán védbástyákat emeljenek a maguk oltalmára, hanem lerontották még azokat a válaszfalakat is, csak hogy nagyobb mértékben feljesszék a kulturát és civilizációt és ha nem láttam volna ebben a városban semmi mást, mint a népet, akkor is nagy örömmel adtam volna kifejezést. Akkor is elegendő egy nagy örömmel tartottam volna azt, hogy ide az urak szíves körébe éljöttem. Ezt a napot ennek a napnak egészségére írtam poharamat és nem kívánhatok hazánknak jobbat, minthogy adjon a mindentől sok oly polgárt e hazának, mint a milyenek Kecskemét város polgárai, a kik sokak éljenek!!!

Ezután szölk Dr. Perlisz Armin főrabbi, ki a következő beszédet mondotta:

Igen tisztelt Uraim!

Annai szép jelszél jelesebb felköszöntő beszéd után engedjék meg nekem is, hogy én az egyszerű és igénytelen zsidópap a nemzet nagy lángelméjének, a költszet fő papjának hódolatomat bemutassam, és felkérem, hogy rajongó tiszteletem kifejezését szívesen fogadja el, hiszen úgy is egy oltár az örök, igaz és szép oltára körül torgolunk, egy torrából merítünk: a szívből és képelelből. A költszetet eszmenye épígy láthatatlan és ábrázolhatatlan, mint a vallás eszmenye; a költszetet is, a vallás is egy világot alkot, a hol az eszme felmagasztosul. A hit, szabadság, a tudomány martyrja és minden igaz ügy erőt vesz és diadalt ül a kufár önzésen, az árnyanon, a sötétségben és talán kockázathatam a paradoxon, hogy valamiképp a vallás a sejtítő hívő lélek költszete, épígy a költszetet a nemes lélek vallása, ihletett profecziája, profecziája mondom, mert ama titokzatos isteni erő, melyet a vallásos kűttők szentléleknek neveznek, még most is erősen bat, alkot és működik, hogyha felhargalamb alakjában leereszkedik kiválasztottja vállaira, s lesz annak zászlóhordozójává, megváltójává. Hisz a tudós, a ki a természet titkait meglesli, meggyveli, tüneményét kikeresi, a törvények kapcsolatait megállapítja, bátran és rettenthetet-

lenül felkiált (Eppour si mouve) és mégis mozog a föld, abban a szentlélek működik. A művész, a ki holt, nyers anyagot formálja, ünti, átformítja, lelket lenyel belé, hogy élénk áll, hogy az feltámad meglepő hasonlatokban írásban vagy képen, abban a művészen a szentlélek működik. A léles államférfi, a ki törvény képsíraját teljes tasztija és hatalmas lökést ad az időnek és még a szomorú napokban is bátran hirdeti, hogy különbséget ember és ember között csak a jellem, és becsület tisztasága teszen és inkább számkivetésbe, inségbe, a pályánküli svagtadja vonul, semhogy keble Istenei megtagadja, abban a szentlélek működik. Szóval a hős, a ki sikra száll és népe tizezreit magával ragadja a vésteljes halálba; a szónok, a ki bátran felemeli szavát a tév hit és előlélet ellen, és a költő, a ki a természet benyomásait, saját szerzett tapasztalatait, szívének legszentebb érzelmét szavakba öltözteti, leleázza az élet komédiáit és szereti a szabadságot még a hó alatt is; megmutatja a gondviselés igazságát mind egyesek, mind nemzetek életében, ezzel kidomborítja, hogy egy az Isten föld felett és víz alatt, sőt még akkor is, midőn az elnyomás esztendeiben fekete sereg, a holloők tekerete sereg száll és röpög a nemzetre, nem enged, még akkor sem szűnik meg írni, beszélni, énekelni, felkelteni bennünk a honszerelmet, az önzetet, a kötelességtudást és hűséget. Beszélnek szebb, jobb napokról és leírja a jövő század regényét, a melyben osztán ninesenek árnyképek, sem véres könyv, sem véres kenyér: ebben a költőben a szentlélek működik. Tisztelt Uraim! Vannak bizonyos tárgyak, a melyeket roppant magasságot miatt rendes eszközökkel megmérni nem lehet, ekkor úgy segítünk a bajon, hogyha a tárgyat magát nem mérhetjük meg, megmérjük annak árnyékát és árnyékából következtetünk magának a tárgynak a nagyságára: koszorús költőnk Jókai Mór oly szédületes magasan áll felettünk, hogy rendszeren az én számmal az ő nagyságot megmérni képtelen vagyok. Kívántak már koszorús költőnknek hosszú életet, erőt egészséget: engedje meg, hogy én így fejezzem ki kívánságomat, hogy megérje teljes diadalt azon eszméknek, melyeket egész emberöltőn át ily lelkesen, ily bátran hirdetett. (Viharos éljenzés és taps.)

Szabó László, jogász-segélyegyesületi elnök a következő felköszöntő monda: T. uraim. Félve elemel tel szavam a szellemi kitűnőségek ily tekintélyes száma előtt, de a szív, a szeretet és kötelesség parancsának vélek eleget tenni akkor, midőn a kecskeméti jogakad. polgárai nevében hazai irodalmunk tudóklók esilágára elemem poharam s kívánom, hogy az Ursten Jókai Mór koszorús írónkat az emberi kor legvégső határáig éltesse.

Szóltak még Bősörményi Mihály és Janosó Adám, mindketten Jókait éltetve.

Ezzel a bankett véget ért. A díszes társaság a legjobb kedélyhangulatban maradt együtt és csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

Szerdán Festy Árpád és Hoitsy Pál a Szikrába tettek kirándulást, hol Feszty Árpád Pataki Imre rajtanár kalauzolása mellett tájképvázlatokat készített; Roskovics Ignác a városban maradt és a helyi népviseletről rajzolt egyes tipikusabb alakokat. Jókai Mór a délelőtt folyamán a helyi tanintézeteket, a törvényeszeket és az iparegyesületet látogatta meg.

Szerdán este 8 órakor a hölgyek vendégeink tisztelőre halvacsorát rendeztek a Beretins-fogadó éttermeiben. Szépszámú, igen distingvált közönség volt együtt. Jókait, mikor a terembe beléptek, színi nemakará éljenzésekkel fogadták, K a tona Mariska k. a pedig néhány üdvözlő szó kíséretében egy gyönyörű virágcsokrot nyújtott át neki. Az estély kitűnően sikerült; a hölgyek mindent elkövettek, hogy vendégeink jól érezzék magukat. A vacsora alatt Horváth Döme, nyug. kir. táblai tanácselnök köszöntette tel Jókait. Őt bizták meg a a hölgyek, hogy a nagy író iránt érzett hódolatuknak adjon méltó kifejezést. E feladatának a szónok teljesen meg is felelt. Gyönyörűen át gondolt beszédjében visszapillantást vetett regényirodalmunk még csak 50 év előtti sivár korszakára, mikor, különösen a nők, csaknem kizárólag a külföldi irodalom szellemi táplálékaira voltak szorva. A gondviselés azonban két férfit adott a nemzetnek Jósika és Jókai ragyogó szellemében, kik regényirodalmunk megállapítói lettek. A szónok méltatta Jókainak, mint regényírónak a világirodalomban is páratlan érdemeit, ki a magyar hölgyvilágnak az irodalmi jó izlés, erkölcsi irány tekintetében valóóság regenerátora volt. Az ünnepeket költőre emelte poharát.

Jókai Mór beszédjét azzal kezdte, hogy sok szép országot bejárt, sokat tapasztalt, olvasott és azon meggyőződésre jutott, hogy csak az a társadalom lehet egészséges, melyben a nőket nem csak sze-

retik, de tisztelik is. Azon nemzetek, hol ezt nem így teszik, elvesztik lábait alól a földet és fejük fölött a menyországot. Mi magyarok, mint lovagias nemzet, elmondhatjuk magunkról, hogy e tekintetben a többi nemzeteket már régóta felülmúltuk.

Mint régi törvénykönyveink igazolják, hazánkban a törvényhozás a nők jogait mindig biztosította. Nálunk mindig egyenlő jogú volt a nő a férfival; a harcban is egyik kezünket a nők képezték. A haza sorsa a nő kezében van letéve, mert ők a jövő nemzedék leteteményesei. A szónok felhozza, hogy valahányszor tollat vesz kezébe, mindig arra gondol, hogy a mit ír, azt a magyar nők olvasni fogják. Ezen órangyalaira, a magyar nőkre emeli poharát, különösen pedig élteti a kecskeméti nőket, kik még ma is a régi család, régi házhoz anyai hűséggel ragaszkodnak. Kívánja nekik, hogy szellemüket a gondviselés utódaikban sokszorozza.

Dr. Szeless József, takarékpénztári igazgató a nagyevű költő jelenlévő munkatársaira emelte poharát.

A vacsorát tánc követte, mely a lehető legjobb hangulatban csak a késő éjjeli órákban ért véget. A hölgyek közül jelen voltak: Gaál Ferenczné, Wojnarovics Sándorné, Horváth Béláné, Paesu Mihályné, Dr. Szeless Józsefné, Dr. Horváth Mihályné, Pócsy Györgyné, Györfly Balászné, Papp Sándorné, Dömötör Sándorné, Darányi Ferenczné, Koritsánszky Jánosné, Kiss Aladárné, Láber Károlyné, Zombory Lászlóné, Dr. Tassy Pálné, Csilléry Kálmánné, Vágó Lászlóné, Farkas Ignáczné, Páthy Károlyné, Deák Gyuláné, Katona Zsigmondné, Molnár Jánosné, Fekete Istvánné, Csabai Imréné; Szarvassy Margit, Szimonidesz Herminé, Molnár Mariska, Molnár Zsuzsika, Vajkay Kornél, Katona Mariska, Szokolya Ida, Zágonyi Mariska, Niedzwizwsky Ida, Zombory Ida, Hacker Emma, Szappanos nővérek, Fekete Rózsa. stb.

Midőn a tudósításunkban számot adunk a nagy költő és kíséretében lévő kiváló vendégeink fogadtatásáról: őszinte köszönetünknél és örömlünknek adunk kifejezést, hogy városunkat látogatásukkal megtisztelték.

Adja a Gondviselés, hogy azon eszmék, melyeknek szolgálatában állnak és a melyeket anyai odaadással és lelkesedéssel képviselnek, nemzetünk jólletének, jövőjének, boldogulásának előmozdítására váljanak. —

1889.

A város hatóságai és iskola-alapjainak 1889. évi költségelőirányzatai már az előkészítő tárgyaláson úgy a pénzügyi szakbizottságban, mint a tanácsban keresztül vitetvén, most nyilvános közszemlére kitéve várják az eszedklőkő vizsgaszemeket. A törvény rendeli, hogy azon nagyfontosságú elajáratlan hirtelen, váratlan le ne tárgyalassák, de az előkészítő tárgyalások megéjtése után 15 napig nyilvánosan kitéve legyen, hogy minden adófizelő polgár és különösen a törvényhatósági bizottság tagjai megismerelhessek, tanulmányozhassák és arra észrevételeiket írásban is eleve megte-hessék. Ez így volt az előtt is, de mégis kétségtelen, hogy az 1886. évi 21. és 22. ik törvényekkel életbeléptetésével a költség-előirányzat jelentőségében igen sok nyert és mind a mellett mégis azt kell tapasztalunk — a hivatalos jelentéseköl évről-évre azt olvassuk —, hogy sohasem akad egyetlen érdeklődő is, ki azt megtekintené, vagy arra előre írásban véleményét vagy kritikát mondana.

Igaz, hogy egy a körülmény nem mutatja, hogy a közönség az iránt érdeklődne, azért még sem térhetünk ki a kötelesség elől hogy arról, mint a nyilvánosság organuma, röviden meg emlékezzünk.

A költségvetés két fő részre van osztva, egyik a tanügyi, a másik a közigazgatási. Egészben véve — a javadalmi jövedelmeknek csak egy részét számítva — keres számban ötszáz ezer forint és ebből az egész összegből a direkt adó mindössze 31,500 frt, a mely körülményből már nyilván látszik, hogy Kecskemét sok más város felett vagyoni tekintetben nagy előnnyel bír.

Ha méltányos és igazságos kritikát akarunk gyakorolni, be kell ösmernünk, hogy csak 15 évét véve is fel. óriási azon haladás, a mely a költségvetésben nyilatkozik, de ki kell mondanunk azt is, hogy a haladás nem felel meg elmaradottságunknak, nem felel meg a kor kívánalmainak. És ez természetes nálunk, a hol — a kivételes helyzetnél fogva — még mindig a várostól várunk mindent. Azt nem bírjuk megcsökní, hogy mi fizessünk a városnak, sőt a legtöbbnek konokul ragaszkodunk ahhoz, hogy a városi javak közpénzául szolgáljanak.

Ezeket figyelembe véve csak méltányol-nunk lehet a folyton előre való törekvést,

a mi az évenként, beteresztett költségvetésben nyilvánul, a mely törekvés kérelhetetlen szigorúsággal tartja fenn a meglévő és szigorú következtetésű vízi kerestől a lassú, de biztos fejlődést.

A költségvetés végeredményében azt mutatja, hogy immár az állami 6,600 forint egységén felül a tanügyre még közel 74 ezer forintot fordított évenként, a mi öszszeggel azonban a népoktatási ügy fejlesztésére szükségesendők fedezhetők nem lesznek, kétségtelen tehát, hogy ez a jövőben még emelkedni fog. Magában a háztartási költségvetésben azt látjuk, hogy az államot azelőtt, melyek az előírásokhoz felvették, ha rendkívüli körülmények elő nem fordulnak és ha a városi tanács a szigorú tartakosság elvét pontosan keresztül vízi, ez esetben az előíranyított összegekkel a város rendes szükségleteit fedezni lehet, természetesen a tíz-százaléki pótdávól, de maga azon körülmény, hogy a rendes költségvetés csak a tenntelbi megszorításokkal lesznek fedezhetők, nagy körültekintésre int a jövőre nézve és sürgetően felhívja a figyelmünket, hogy városunk fejlődése érdekében hova hamarabb igyekeztünk jövedelmeinket fokozni.

Ebből a nagy gondallal összeállított s még nagyobb gondallal tárgyalást s összeállításban és változtatásában bőven és kimerítően megindokolt költségvetésből mint látjuk, hogy a pénzügyi rendezkedés megkezdett, de kissé pihenni hagyott munkáját, szigorú következtetéssel folytatni kell, még pedig nemcsak a jelen igényeire, hanem a jövő szükségéire alkalmazkodva.

A jövő évi költségvetésben egyebek új jövedelmét is foglaltatik, minthogy a pénzügyi bizottság is ezzel egyetértőleg a városi tanács, a napirendről már sokszor levett, birtokváltozások utáni illetékszedést tárgyzó szabályrendeletet, elvégre életbe léptetni javasolja.

A föld.

(Folytatás.)

Midőn az emberek igen elszaporodtak, mind több és több gondot okozott nekik a megélhetés, s annál gyakoribbak lettek az egymáson elkövetett sérelmek. Ez tette szükségessé egy felől, hogy egymás közt némi rendet csináljanak, másfelől, hogy egymástól messze széljenek. A különböző tájakon eszedés más éghajlat, új meg új tárgyakkal megismerkedés s azoknak elnevezése más és más nyelvű népeket alkotott. De az embernek nemcsak nyelve, hanem testalkatára is nagy befolyása volt az éghajlatnak, annyira, hogy kivált a Koponyaszerkezett és borsínere nézve egymástól egészen eltérő embertípusok keletkeztek.

S míg testileg s nyelvben ily nagy változaton ment át az ember, társadalmi állapota és lelki műveltsége is mind jobban fejlődött. A vad halászs és vadász népekből, pásztorkodó, vándorló népek lettek. Majd a mindennapi tapasztalás korán rávetette a pásztort, hogy az elvetett, dúsán fizető gabonamagban nagyobb kincs rejlik, mint nyájában. Elvetette hát a magot s bevárta a termést: letelepedett. A letelepült földműves tudta, hogy az a hant, mely fölött bőlesőjét ringatták, lesz szemfődjé is; tudta hogy az a munka, melyet a föld termőképességének növelésére fordít, a késő utódok számára is kamatozni fog. S minél inkább érezte új tulajdona besét, annál készségesebben vetette magát alá a hatalomnak, ha az rendet biztosított. Apródonkint nemzetet, államot alkotott; melynek új törvényei, igazságszolgáltatása védelmező sájtát állandóságát úgy, mint inget és ingatlan tulajdonát. Amint a törvények, minden egyesre nézve a szükséges erkölcsi korlátozások, a jogok és kötelességek mértékét meghatározták: ép így védelme alatt fejlődött a kereskedés, ipar s ezekkel kapcsolatban az ember szellemi tehetősége a tudományban és művészetben a legmagasabb műveltségi fokig fejlődött.

De mielőtt a föld szerves lények — az ember — lakóhelyévé lett, addig roppant torradalmak dúltak a föld belsejében úgy, mint annak külső felületén. A földtömeg egy összenyomott gömbnek alakját vette föl, emelkedések, süllyedések, elmosások és rárakodások szakadatlanul működve, nagyszerű átalakításokat hoztak létre. Melegnek folytonos kiusgázása következtében raszorult a nap hevére s mivel a föld egyes helyeire a nap csak fakarult osztotta melegét, a sarki vidékek a jégképződés is lehetővé vált. Így látjuk, hogy az éghajlati változások lényegesen szintén az egész föld haladó lehülésén alapultak.

De meg felső burkolja a földnek kihült, a mércéknek a föld belsejében megfigyelt emelkedése, a föld mélyéből fakad! Hévízek, a vulkánok hevenyefolyó lávaömlései és az utóbbiaknak minden régebbi vulkánai vagy plutói kitzórésbeli közetek tömeg és behelyezkedési viszonyai való meggyezésre, arra a feltevésre vezetnek, hogy a föld belseje

a merev kéreg alatt még most is heveny folyó állapotban van.

Míg ma mi, a geológia, természettudományok és philosophia szemérvény kereszttől nézve ily levezetésűek jövünk; a régi-eknek fogalma a föld alakja és helyzetéről: India árja népeinek egyik régi hiedelmé szerint, a föld csak egy óriási elefántra rakott teher; e roppant állatot pedig egy szörnyű nagy teknősbéka vízi egy tejtenger, mely oly hátartalan, mint a végtelenség.

A zsidó talmudisták a föld tömegét egy mozdulatlan tuskónak tekinték, mely óriási kő- vagy érezoszlopokra van erősítve.

A görögöknél Homerosz szerint a föld egy korong, melynek szélei magas hegy-övé duzzadnak föl, s a mellett körök-körül az Okeanosz folyó hirtőllyeti széles hulláma. Egy későbbi mythosz szerint: a földgömb egy óriási vállaira lett volna helyezve.

A skandináviák szerint a föld egy élő-lény: „Ymez húsából képződött a talaj, izadagságból a tenger; csontjából képződtek a hegyek, hajzálaiból a fák és a koponyája az ég... melyen agyvelejéből támadt felhők szállonganak”.

A lapp nép a maga hazájának keletkezését a következőképp regéli el: „Mikor a Mindenható a földet elkészítette volt, az ördög a mű sikerült voltát megirigyelve s eltökélte magában, hogy a nagy gömböt megsemmisíti. Óriási kősziklát markolt meg magát, hogy a földre rádobja és azt darabokra zúzza. Valamelyik arkangyal — úgy lebet Mihály — azonban résen állott, és a dolgot úgy intézte, hogy a kő nem a földre, hanem a tengerbe zuhant. A tenger hajjai megingottak és minden oldalról fölfelécsesven körül ömlöttek a darabokra szakadt kősziklát. A darabokból szigetek lettek, a főtömeg szakadékos szélein pedig kisebb-nagyobb öblök keletkeztek mindenütt. Ott hevert az óriás sziklahalmaz a tenger hajjai közöttje sívarán, koparán mint egy átokszujtata darab föld, míg a jó Isten meg nem könyörült rajta; tenyészett, életet teremtett rá zuzmók mohok, fák, bokrok és számtalan madár képében. Ez a mostani Scandinávi télsziget kopár sziklával, fjordjaival, szigeteivel, tavaival, feyveseivel s bámulatos madár-világával.

De nem azt mondja-e a magyar népdal is: a föld Isten kalapja, s hazánk bokrétája rajta; a nemzeti büszkeség nyilvántartásával kifejezése ez annak, hogy magyar hon hőljein a bokréta viruló kedves virágai.

De nem esaköcska-csakugyan a látvány, mit a föld felületén szemléltet a nyújt. A változó, virágos völgyekkel, pászitos halomokkal, kigyózó folyókkal elnyújtózó vidék nem óriási síkságnak látszik-e előttünk. Úgy tűnik föl előttünk, mintha a föld mozdulatlanul állna, s derült kék égével a mindenség alapját képezné. Mindezen esaköcska látzat következtében alkotta az emberiség a tévfogalmakat: könnyen elhitette magával, hogy ő a teremtés központja s a világok értékei teremtettek. Azt hitte hogy földünk mozdulatlan s körülötte a nap, hold, csillagok — mint szolgák — keringenek.

Lehetetlen azonban, hogy parányi földünk körül a roppant tömegű nap keringene, „Olyan volna ez, — mondja Bergerac — mintha egy fúrjet akarván megcsúgni, azt nyársra tűznék és a helyet, hogy a nyársat forgatnók, a kemenczét, konyhát, a házat és az egész várost a mozdulatlanul álló fúrjet körül forgatnák.

A világok tanulmányozása idők folytán, a végtelenség hitt láthatár sűrű ködét eloszlatta, a haladás szövetneke meg volt gyujtva és többé ki sem aludt.

(Vége következik.)

KÜLÖNFÉLEK.

— **Jókai Mór**, korszort regényírónk és a vele érkezett fővárosi vendégeink fogadtatásáról, a tiszteletükre rendezett ünnepekről szóló részletes tudósításunkat lapunk első helyén találják t. olvasóink. E helyen csak annak a megemlékezés szoritkozunk, hogy vendégeink csütörtökön útaztak vissza a fővárosba és hogy városunk közönsége mindent elkövetett, hogy rövid itt tartózkodásukat minél kellemesebbé tegye.

— **Törvényhatóságunk** rendes havi közgyűlését f. hó 30. és 31-ik napján fogja megtartani, melynek legfontosabb tárgyát a háztartási és iskolaalakp 1889-ik évi költségvetéséről tárgyalása képezi, a melyre előre felhívjuk a bizottsági tagok figyelmét.

— **A gazdasági felső népiskolának** földművelési iskolává leendő átalakítása tárgyában a földművelés ipar és kereskedelemügyi miniszterium helyszíni szemlét rendelt el s ennek foganatosításával a városi tanács-hoz leküldött rendelet szerint Torma Béla miniszteri tanácsos, gazdasági főigazgatót bízta meg.

— **A gyámi pénztár** múlt évi vagyonmérélet a belügyminiszterium átvizsgálván, helyesnek találta. A mérleg szerint a múlt év végén a gyámoltak és gondnokoltak ár-

vatárilag kezelt követelése volt 46,1465 frt. 56 kr., ezzel szemben 509,905 frt. 19 kr. fedezet állt rendelkezésre, s így a vagyon felesleg, illetőleg tartalék-alap 48,439 frt. 63 kr. A belügyminiszterium egyidejűleg elrendel, hogy a múlt év végén kimutatott 3162 frt. 93 kr. kamathátralék behajtása erőlyesen folytatassék.

— **A r. k. egyháztanács** f. hó 21-én Zimay Károly főgondnok elnökléte alatt ülést tartott, a melyen az egyház tanács tagjai szépszámmal voltak képviselve. Több az egyház gazdaságát érintő ügy vétetett elintézés alá s a folyó kiadások utalványozottak. A szentháromság-temetőben alkalmazott csész börtányos magviselete miatt szolgáltatást elbocsátott. Ez utóbbi ügy tárgyalásával kapcsolatosan szövegre került, hogy az említett temetőt új nappal, mint éjjel számos képes extenziójú naplópónak szolgálat menedküll és rovvott életű egyének gaztetteinek tanácskozási helyül. S minthogy az tapasztalták, hogy a rendőrség ezen helyet megfigyelés alatt nem tartja, vagy nem azon erőlyvel, mit a közrend érdeke méltán megkövetelhet, indítványozottak, hogy a törvényhatóság kérés-tessek meg a czéblől, hogy a rendőrkapitányságunk aránylag csekély számú rendőrrel rendelkezhetik, s ezen kis számú rendőröknél is többen szolgálatot kell teljesítenie; de a kik a rendőrség csekély számával védekeznek, azt is jól tudhatják, hogy 2 esendőről álló kivezényelt gyalogjárőr pár óra alatt mily nagy területet képes nyomonás és megfigyelés alá venni. A mi rendőreink is teljesíthetnek ennek megfelelő mérvű munkát kellő felügyelet, vezénylet és czélszerű beosztás mellett.

— **Jókai régi szabója**. Ez Ág Mihály úr, a helybeli ipartestület mai elnöke, ki korszort írónknak, midőn még kecskeméti diák volt, készítette ruháit. Mikor a derék iparos bemutatta magát neki a kaszinóban, Jókai nemcsak hogy rögtön ráismert, hanem bensőséggel át is ölelte.

— **Vilmos császár bécsi és római útja** — mint egy berlini udvari körökkel érintkezésben álló londoni lapból értesülünk 40,000 font sterlingbe, vagyis körülbelül fél millió forintnyi összegbe került. Ezen összeget ily magasra a szolgazemélyzet közt kiosztott pénzösszegek és a császár által magával vitt nagymennyiségű ajándéktervek és rendezlek értéke emelték. Ugyanis Vilmos császár körútja alkalmával Berlinből magával vitt: 80 gyémántgyűrűt, 159 kő-lönbözőt rendezlet, 50 értékes mellűt, 30 gyémánt nyakfűzért, 6 pompás diszkardot, 3 aranykeretű, őt és családját ábrázoló nagy fényképet, 30 aranyórát és lánczot, 100 szivarszelenzét és 20 gyémántos vörös-és fekete-sarrendet. Tizsa Kálmán miniszter elnököt is ez utóbbi renddel tüntette ki és ékesítte fel a császár.

— **Szalay Sándor** m. k. posta- és táviratviszt eljegyezte Gál Emma kasszonyt, Gál Antal polgártársunk kedves leányát. — Niedziwuiszky Sándor m. k. posta- és táv. segédviszt pedig Dékány Pál jómódú gazdálkodó kedves leányát Juliskát. Tartós és zavartalan boldogságot kívánunk a fiatal pároknak!

— **A dohánytermelők figyelmébe**. Nem tartjuk fölöslegesnek figyelmeztetni a dohánytermelőket, hogy legkésőbb December 31-ig adják be bejelentéseiket a dohánytermelésre és plánta-nevelésre vonatkozólag. A régi törvény szerint a bejelentések határideje Január 31-ike volt és sokan ehhez vannak szokva. Az új dohánytörvény szerint ellenben December 31-ig a bejelentési iverkek megfelelő rovatai szabályszerűleg kitöltendők.

— **Meghívás!** A kecskeméti korsolyozó egyeslet, f. é. November hó 3-ikán d. u. 3 órakor tartja a takarékpénztár helyiségében rendez évi tisztázati közgyűlést, a következő tárgysorozattal: 1) Elnökjelentés a múlt 1887-ik évről. 2) A felügyelő bizottság jelentése az 1887-ik évi zárszámadások megvizsgálásáról. 3) A tisztikar lemondása s új tisztikar választása. 4) A pavillon felszerelési költségek megszvazása. 5) A vállaltmány indítványa a tagsági díjak megállapítása tárgyában. A tagok tisztelettel felkérnek, hogy a tárgyak fontosságánál fogva, minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek. Kelt Kecskeméten, 1888. Okt. 17. Vámos Béla, e. elnök. Szappanos Sándor, e. jegyző.

— **Táncztanítás**. Müller Lajos úr, országosan elismert táncz és illemtanár, kit városunk intelligens közönsége igen előnyösen ismer, mert már két ízben nálunk is a legényesebb sikerrel működött, mint biztos forrásból értesülünk, jövő évi április és május hónapban táncztanítási tanfolyamot fog nyitni. Midőn ezt a közönség tudomására hozzuk, előre is felhívjuk szives figyelmét a kitűnő táncztanárnra.

— **Hymen**. Dr. Fazekas Kálmán félegyházi ügyvéd s a „Félegyháza és Vidéke” szerkesztője, ki nálunk is mint szorgalmas és tehetőségs jogász ismerős, a budapesti belvárosi templomban a múlt héten vezette oltárhoz aráját, Fazekas Antal nyugalmazott százados kiváló műveltségű kedves leányát, Fazekas Fanni kasszonyt. Az esküvőnél mint tanúk szerepeltek: Földváry Mihály alispán és Dr. Szivák Imre ügyvéd, országgyűlési képviselő. Zavartalan boldogság legyen az új pár osztályrésze!

— **Az igazságyminiszteriumban** terve van véve, hogy a váci államfogház Szedegre fog áthelyeztetni, mi végből Szedegen 21 államfogház befogadására és a szükséges mellékhelyiségek berendezésére alkalmas új államfogház lesz építendő, melynek költsége már a jövő évi állami költségvetésében felvett összegbe a megvásárolandó telek árán kívül 44,494 frt 80 krral van előíranyozva. A büncselekvényekre kiszabott pénzbüntésekből befolyó összegek háromnegyed részben épen a szabadságszvetés büntetések czélszerű és a törvény követelményeinek megfelelő végrehajtására alkalmas helyiségek felállítására vannak a törvényhozás által rendelve; így tehát az említett építkezés költsége is ezen alaplól nyerneke fedeztetet. Az igazságyminiszter az új államfogház építését és ennek Szedegen leendő felállítását azáltal indokolja a költségvetés megfelelő tételével, hogy az államfogház Vácotól bérházban van s czélszerűtlensége miatt ismételtlen panaszokra adott okot, sőt közvetlenül meggyőződött arról, hogy az sem a helyzet jelentőségének, sem a biztonság követelményeinek nem felel meg s ezen felül még csekély befogadási képességgel is bír; ez okból elkerülhetlen az új államfogház felállítása, még pedig Szedegen, mert itt alkalmasabb és olcsóbb építési terület lehet szerezni, nem is esik távol az ország központjától s több irányban vasúti összeköttetéssel bír.

— **Jókai önkénytelen kísérője**. Majd illyenné lett az a városi rendőr, ki Jókai úti-podgyászat az I. osztályú vasúti kocsiba utána bevitte, de aki után a vonatvezető becsukta az ajtót. Már a vonat is megindult Kőrös felé, midőn a körülállók figyelmeztetésére kibocsátotta a bennszorított rendőrt, a ki még aligha útazott valaha I. osztályon.

— **A győri jogakadémia megszűntetése**. Az új vallás- és közoktatásügyi miniszter a győri jogakadémia igazgatójához e hó 8-án egy rendeletet intézett, mely tudatja, hogy ez év június 13-án nyert legfelsőbb királyi engedély alapján a győri kir. jogakadémia be fog szüntetettetni. A beszüntetés fokozatosan történik úgy, hogy a jövő tanévben az első évi folyam szűnik meg; a végleges beszüntetés 1892-ben fog bekövetkezni. 1892-ben vége lesz a jogakadémának. E rendelet, bár a megszűntetés már évek óta emlegettek, Győrben városszerte nagy lehangoltságot szült. A győriek a jogakadémia fenntartása iránt fölterjesztést fognak intézni a miniszteriumhoz.

— **Lapunk mai számából** tércza-rovatunk térszúke miatt kimaradt, a miért is az olvasóközönség szives elnézését kérjük.

MOZAIK.

— **Szerénység**. — Aranka: (Kevés idő előtt férjhez ment nővérét ebéd után meglátogatva) Nos, Linus, jó volt délben a liba? Linus: Azt a férjemtől kérdezd; én csak nem diésérhetem magam?

— **Sajátságos dilemma**. — Élnék-e még szülei? — kérdi a bíró a vádlottat. — Hm, azt nem tudom megmondani! — válaszol a fizkő nagy gondolkodás után.

— **Hogyan?** Hisz ezt csak tudhatná? — Hát úgy van az, tekintetes uram, hogy először meghalt az apám, ekkor az anyám férjhez ment; aztán meghalt az anyám, az apám meg újfont megönsült; így most már csakugyan nem tudhatom, vannak-e szüleim vagy sem, hogy apám-e nekem az apám s az anyám anyám-e vagy nem!

— **Udvari asszony**. — Szabad kérnem, hogy egy lépéssel odább álljon; vagy úgy ütöm az urat oldalba, hogy elterül.

— **Vendéglőben**. — Ez a sör igazán roszt. Tegnapelőtt pompás sört adott; hogy van az? — Higgye meg kérem, hogy ez is még ugyanazon hordóból való.

— **Házassági kishirdetés**. „Egy idős ezredbős (két méter és 12 centiméter magas) nőül óhajtt venni egy magának megfelelő kasszonyt vagy özvegyet”.

— **Humor és adósság**. A mily különösen elütő egymástól ez a két szó, egyívő került a múlt napok egyikén egy vendéglőben. X. úr néha puffra iszik, s midőn a legközelebbi alkalommal megjelen, rendszeren eltejejt, hogy az adósok könyvébe került. Így történt

a minap is, ezáltal azonban fizetett. Fizetés után a vendéglős így szól:

— Uram, önnek tegnapelőtről még 5 pohár söre maradt.

A vendég nyomban kérez volt a válaszával: — Öntse ki, kérem, öntse ki; biztosan tudom, hogy azóta már megsvanyodott!

Megható őszinteség. Miért sir, kedves Emma? Megsértettem talán? — Oh nem, ezek csak örömkönyvek. Ma ugyanis azt mondotta a mama: leány, te oly ostoba vagy, hogy még egy futó bolond sem szeret beléd — és ime ön szeret!

ÜZLET.

Sertésvásári jelentés

az első magyar sertésbíró és kölcsonelő-
legelő részvénytársulatnak.
Budapest-Köbögy. Október 26.
Heti átlagárak: magyar v. árú 240—320 klg.
nehéz 50—50½ kr., 180—240 kg. nehéz 49—50
kr., öreg 300 kg. nehéz 47—48 kr.; vidéki sertés
47—49 kr. — Trausitóban: szerbiai 45½—49 kr.
Első árak: Kukorica 6.25 kr., árpa 6.30 kr.
Helyi állomány: október 19. maradt 95,549 db.
Felhajtás: alvildékről kövér 1274 db.
Szerbiából 2649 ..
M. államvasúttal kövér 2370 ..
" " sovány 1278 ..
Videki 119 .. 8,190 ..
103,739 db.

Ribizli: Felvidékre 300 db.
Bécsbe (m. h. 751 db.) 1,445 ..
Csehországba 787 ..
Bodenbach 1383 ..
Rutka 1295 ..
Oderbergen át 1099 ..
Délmetérszágba 229 ..
Belgiába 60 ..
Budapesti fogyasztás 3528 ..
Környékre 200 ..
Magyar Államvaspályán 172 ..
Köbögyai fogyasztás 300 .. 10,803 ..
Marad állomány 92,936 db.

Felelős szerkesztő: **HABINA JÁNOS.**

NYILTÉR.

MATTONI-FÉL
GISSHÜBLER
SANYU-KÖT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kítőnő hatásának bizonyult köhögésnél,
gögebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Honi ipar és menyasszonyi kelengyék kiállítása.

Kecskeméten, nagykörösi-útea Goldbergerfele házban.

Hazai vászon damast árúkból, továbbá mindennemű remek
kézimunkákból, és a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék-
rendezett kiállításunk megtekintésére a nagyérdemű közönséget
tisztelttel van szerencsénk meghívni, és becses pártfogását
kérni.

Csörgy Lajos és Sándor.

227 (2-2)

HIRDETÉSEK.

200 méteröl

hasított

tölgyfa-tuskó

eladó

Gótsch József-nél,

VII. tized, nagy-csongrádi-útca, 96. szám alatt.

230 (3-1)

Biztonsági petróleum,

mely szagtalan és világos lánggal ég,
kapható FEUER JAKAB fűszer-üzle-
teben. Ugyanott petróleumpor
minek hozzáadása által a petróleum-
vagy spiritus-lámpa ha feldől, azon-
nal elalszik. Ára 10 kr. 226 (3-3)

Hirdetmény.

Cs. Tóth Ferencnek a kecskeméti 5925.
sz. tjkvben 2/b rsz. a. mérnöki térkép szerint
18 hold 1216 □ öl területű kisebb felelész-
ben szántóföld, nagyobb felelészben pedig
elsőrendű, évenként biztosan kétszer kaszál-
ható kaszálóból álló, a várostól ¼ órára, a
gazdasági iskola tözsomszédságában fekvő
földbirtoka, mely 10 öl jökarban levő tanya-
épület és kőkúttal ellátva van, szabad kéz-
ből eladó.

További értesítést ad alolított.
Kelt Kecskeméten, 1888. évi Október
hó 10-én.

Zimay Károly,

233 (3-3)

ügyvéd, II. tiz. 87. szám.

Csak 4 napig!

238 (1-1)

Október 27-től 30-ig a Szentháromság-téren

HARTKOPF ANATOMIAI ÉS MECHANIKAI

NAGY MUZEUMA

gőzerőre alkalmazva.

Mechanikai műremek, képkiallítás, modell-
művészet és képfaragó-munka.

A legújabb a legszebb, mi e szakban előállítható.
Uj! Ő felsége **I. Vilmos**, Németország császára
(életnagyságban) az I-ső testőr-gárda diszru-
hájában. **Ferencz József** király összes rendjeivel.

Belépti-díj: (Panopticum) felnőttek 15 kr., gyermekek és rang-
nélküli katonák 10 kr.

Az anatómiai tárlatban, mely 400 műrekből áll, a jelenkor
legnagyobb és legszebb művésze, mely e téren előállítható, csak a
felnőtteknek engedtetik meg a bemenet.

Uj! Az anatómiai szétzedhető néger nő, ki is az ember
legkisebb részeig szétzedhető s félóránként magyaráztatik.
Belépti-díj katalógussal együtt 20 kr. — Este fényes kivilágítás.

Eddig még fölül nem mulva.

MAAGER W.-féle

cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított

CSUKAMÁJ-OLAJ

MAAGER WILHELM-től BÉCS-ben.

A legelső orvosi tekintélyek részéről megvizsgálva és könnyű emészt-
hetősége miatt gyermekeknek különösen ajánlva, és rendelve mint leg-
tisztább, legtermészetesebb, elismert ható gyógyszer mell- és tüdőbajok
ellen, görvély, csomósodások, daganatok, bőrkütsések, mirigybajok,
gyöngöses stb. ellen. Üvegenként 1 frtért kapható a gyáraktárban
Bécsben, III. Bezirk, Heumarkt 3., valamint

minden gyógyszerár és fűszerkereskedésben
az osztrák-magyar monarchia területén valódi minőségben.

KECSKEMÉTEN: Molnár János és Katona Zsigmond gyógyszerész
uraknál. 219 (18-3)

7455.

1888.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t. cz. 172. §-a értel-
mében az iparhatósági megbízottak évenként
újából lévén választandók, a törvényhatóság
területén létező összes kereskedők és ipar-
sokból álló választók összeriása befejeztett;
mit is a földmivelés ipar- és kereskedelem-
ügyi nagyméltóságú m. kir. miniszterium
52 211/885. számú magas rendelete értelmé-
ben azzal hozom köztudomásra, hogy az el-
készített névjegyzék Hankovszky Imre városi
irnok felügyelete alatt a kapitányi hivatalnál
folyó 1888. évi Október hó 28-tól
folyó évi November hó 5-éig bezárólag
közszemlére kitétetik, s a névjajstromok ellen
saját személyét illetőleg bár ki is felszólalhat.

**A felszólalások f. évi November
hó 10-éig hozzám írásban nyujtan-
dók be.** A felhasználások felett a városi
tanács, mint II. fokú iparhatóság végérvénye-
sen fog dönteni.

Kelt Kecskeméten, 1888. évi Október
hó 22-én.

Hajagos Illés,

főkapitány,

229 (1-1)

mint I-ső fokú iparhatóság.

Gazdák figyelmébe!

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyára ajánlja számtalan ki-
állításán kintüntetett

gabna tisztító és szóró BACKER
rostáit, konkolyválasztó gépeit,
legújabb sor- és szórvetető-gépeit,
egy-, két- és háromvasú ekéit, aczél-
fogú fogasláncboronáit, eredeti ameri-
kai gyűjtő-gépeit és Gröber-féle szaba-
dalmazott szabályozható kézi kapáló-
ekéjét, úgymint mindenféle egyéb gazdasági
gépeit a legelőnyösebb feltételek mellett.

Raktár és állandó kiállítás

Bleyer Adolfnál,

(Szécsényi-útea 2. szám),

kivánatra képes árjegyzékkel készséggel
ingyen és bérmentve szolgál.

3 (26-22)

A z e l s ő o s z t r á k

Ajtó-, ablak- és szobatalaj-gyári társaság

BÉCSBEN, IV. Heumühlgasse 13. alap. 1817.

MARKERT M. vezetése alatt

ajánlja nagy árúraktárát, melyben kész ajtók és ablakok bezárólag kapesokkal, úgyszintén puha hajótalajok s tölgyfából amerikai fries és parquettalajok.
A gyár szárazfa-anyagjának nagy raktára által, mint szintén kész árúinak nagy készlete következtében ama helyzetben van, hogy minden szükségletet fent nevezett árúkból
a legrövidebb idő alatt teljesíthet.

A gyár vállalkozik portálék előállítására, kaszárnyák, kórházak, iskolák, irodák stb. stb. berendezésére is, nem különben mindenféle, gépekkel előállítandó
faművek elkészítésére, adott rajzok és minták után; kivéve a házi bútortokat.